

Izideja vsakega 7., 15., 22. in 30. v mesecu. — Uredništvo in upravljanje: Ljubljana, Karla Marksa trg 2. — Naročnina znaša mesečno Din 4.—

LETO III.

Ljubljana, sreda, 6. februarja 1924.

STEV. 4. in 5.

Kapitalisti se organizirajo za nove napade na delavstvo.

V nedeljo 27. januarja so se zbrali na kongresu v Zagrebu zastopniki »gospodarskih krogov«. Nad 300 delegatov iz cele države je konferiralo cel dan. Lepo in složno so sedeli za eno mizo radikali in klerikalci, demokracije in samostojni Srbi in Slovenci, pravoslavni in katoliki, muslimani in protestantje in brezkonfesionalci. Niso jih molile fraze o centralizmu in avtonomiji, ne druga politična »nasprotnja« s katerimi mečejo ljudstvu potom časopisja pesek v oči, ker zbrali so se, da se pogovorijo, kako nastopati proti svojemu skupnemu sovražniku — delavstvu. Enozna fronta, fronta kapitalistov je sklenjena in ti združeni kapitalisti so sestavili 30 zahtev, katere naj vlada upošteva. Vse njihove zahteve gredo za tem, da bi se jim olajšalo še hujše izkoriščanje delovnega ljudstva.

V točki 5. zahtevajo, da se ukine progresivni davek. To se pravi, kapitalisti zahtevajo, da bi šega ali škubice plačal toliko davka, kot navaden delavec, da bi veleposesnik plačal toliko, kot bajtar. In tako gre skozi 30 zahtev ena sama zahteva: bremena, ki jih nosi kapitalist, naj se naloži delovnemu ljudstvu. Ker pa delavci in kmetje tega danes ne zmorejo, naj se podaljša delovni čas, da bodo več producirali in da bodo potem tudi lahko več dali. Zahtevajo zaščitno carino na domače izdelke, to se pravi, če so inozemski produkti (čevlji, obleka itd.) cenejši kot domače blago, naj država za toliko poviša carino, da ne bodo inozemci delali konkurence. V stanovanjskem vprašanju se branijo zi-

dati nove hiše in zahtevajo, da se hišnim gospodarjem da zopet popolna prostost, da se ukine stanovanjski zakon. Oni v zavili formi zahtevajo svobodo, da podražijo stanovanja za kolikor se jim baš poljubi in da vsakega neljubega najemnika lahko vržejo na cesto.

Točka 19. pa zahteva, da se čim prej revidira zakon o zaščiti delavcev in zakon o bolniških in nezgodnih zavarovalnicah in da se istočasno revidirajo pravilniki potom industrijskih in trgovskih zbornic, tako, da ne bo ovirano gospodarsko življenje.

Ročni in duševni delavci, ali razumele, kaj se to pravi?

To se pravi, da hočejo kapitalisti že danes nevdržno stanje delavstva še poslabšati. Zaklepe so poslali vladi in kapitalistična vlada bo gotovo upoštevala zahteve »gospodarskih krogov«.

Ali bomo ostali še naprej indiferentni? Se hočemo li kar brez odpora pustiti še bolj pogaziti? Ne in nel Mi ne smemo več držati križem roke. Pripravili se moramo na obrambo, da zasigramo vsaj to, kar smo še obdržali.

Kaj naj storimo? To so nam pokazali »gospodarski krogi«, ki so se za napad združili v eno fronto preko vseh političnih nasprotstev.

Če se hočemo uspešno braniti, moramo tudi mi stvoriti eno fronto vseh ročnih in duševnih delavcev.

Živela enotna fronta ročnih in duševnih delavcev!

uničuje brez usmiljenja vsak dan teorijo o harmoniji med razredi, ki bo nastala potom mirnega razvoja, potom reform. Poglejmo naokrog, v vseh deželah besni kapitalistična ofenziva in se roga govornicam »o absolutni vrednosti socialnih reform« za delavski razred.

Nič manj nevarni za zdrav, revolucionaren delavski pokret niso oni, ki vsako reformo zamelejujejo, češ: »če se bo delavstvu malo bolje godilo, bo postalo unemernejše in manj borbeno in kapitalisti ga bodo smeli še nadalje izkoriščati«. To je načelo anarhistov in anarho-sindikalistov, ki pri nas v Sloveniji še ne tvorijo organizirane grupe, vendar pa se najde med našim delavstvom dosli profetarcevi, ki tako mislijo. Zavedajoč se, da reforme ne bodo odpravile kapitalističnega sistema, mislijo venomer na preobrat, na socialno revolucijo in odklanjajo vsako reformo, češ: »čim slabši je položaj delavstva, tem večja je nezadovoljnost, tem bližje smo revoluciji.« Da tudi to naziranje ni pravilno, nam ni treba razlagati in utemeljevati, ker socialne reforme so pozicije, katere si je delavstvo priborilo v boju z buržuazijo in če bi kdo trdil, da take posamezne pridobitve ne pospešujejo in olajšujejo razredne borbe, bi taka trditve nasprotovala vsem dosedanjam izkušnjam v delavskem pokretu. Omalovaževanje socialnih reform je torej enako napačno kot je napačno naziranje, da bomo potom reform (evolucije) »premečili« današnji kapitalistični družabni red in vzpostavili socialistično družbo.

Ta naziranja so metafizično abstraktna in ne vpoštevajo dejanskega položaja, zato jih moramo zavračati. Delavski razred mora v borbi zaboljšanje in razširjenje socialnih reform vedno svoje uspehe kar najbolj izkoristiti in ne sme nikdar pozabiti na svoj končni cilj — ustvaritev socialistične družbe.

Vprašanje je torej, če zamore delavski razred potom posameznih socialnih reform prevzeti celokupno produkcijo ali se mora zavzeti politične in gospodarske moči izvršiti potom ostrega, odkritega in oboroženega razrednega boja, t. j. potom meščanske vojne. Dolgoletna izkušnja razrednega boja dokazujejo, da so izgledi za miren prehod iz kapitalizma v socializem minimalni in da je revolucija edino sredstvo, s katerim proletariat lahko prisili buržuazijo, da se preda in da delavstvo zavzame gospodarski organizem države. Socialna revolucija ne izključuje in ne omalovažuje reform, ampak jih izkoriščuje kot sredstvo za okrepitev splošnega boja, jih izkoriščuje v razrednem boju, kot osvojene pozicije, iz katerih lažje vodi boj z buržuazijo.

Posamezne spopade, ki se pojavljajo zdaj tu zdaj tam, moramo delavstvu predočiti ne kot izolirana lokalna dejstva, ampak iz vidika splošnega razrednega boja. Posamezni uspehi ne smejo delavske organizacije uspavati in zadrževati na pridobljenih pozicijah, ampak one morajo prodirati naprej, naprej k svoji glavni nalogi, k uničenju kapitalističnega družabnega reda.

Nezmisljenost teorije reformizma liči v tem, da bazira (temelji) na pogrešeni osnovi, da si zamore proletarijat ustvariti idealne življenjske pogoje v okviru kapitalističnega družabnega reda in da je mogoč prehod iz kapitalizma v socializem brez socialne revolucije. Strokovne organizacije, ki so prežele takih reformističnih idej, ne bodo nikdar poostrelega gospodarskega boja, ki pretresa danes svet, mogle izkoristiti za delavstvo, ker utopija o vzajemnosti v kapitalistični družbi je očitna.

Naš akcijski program se glasi: 30. V boju za izboljšanje delovnih pogojev, za čim višji eksistenčni minimum in za kontrolo nad produkcijo se moramo vedno zavedati, da je ta vprašanja nemogoče rešiti v okviru kapitalističnega družabnega reda. Vedno je treba naglašati in masam delavstva razlagati, da se more socialna vprašanja končno rešiti le z uničenjem kapitalizma.

Če bomo izkoristili vse prilike in vse pojave, ki jih opažamo v današnji poostrejeni razredni borbi in tudi vse reforme, ki si jih bomo priborili v to, da se čim bolj približamo našemu končnemu cilju — odstranitvi kapitalizma, bomo vršili tisto nalogo, za katero so strokovne organizacije ljudi poklicane.

Iz gornjega je razvidno, da »Sindikalist železničar« piše »na pame!«, kakor pravijo v Srbiji, in da neodvisne strokovne organizacije zavračajo modrost sindikalistov: čim slabše tem boljše.

A. H.

(Dalje prihodnjic.)

Razredna borba socialpatriotov.

Brez komentarja in brez razlaganja objavljamo tekst dveh plakatov, ki jih je izdal Savez metalških radnika v Brodu na Savi ob priliki poroke svojega tajnika. Kdor zna misliti, bo razumel, da ljudje, ki izdajajo take plakate nikdar niso spadali v vrste zavednega delavskega pokreta. Pripominjamo samo to, da v ta Savez spadajo po zadnjem ujedinjenju tudi kovinarji v Sloveniji, ki so še v osrednjem društvu kovinarjev in da so pri tem tudi oni osramočeni.

I.

Savez metalških radnika Jugoslavije.
Podružnica Brod n. S.
Delavcem in delavkam!
Sodrugom in sodružicam tvernice vagonov v Brodu na Savi.

Sodrug in sodružice!
Dne 26. l. m., t. j. v soboto bo poroka našega sodruga Mirka Petreina, katerega vi vsi poznate kot iskrenega in odličnega borca, kot proletarsko dete, ki se je v gladi in bedi, v pretežkem delu, kot samouk šolal in ki pridobljeno izobrazbo uporablja za ustvaritev socializma in ki se je vsled pomanjkanja tako dobrih sodrugov dal angažirati za različne funkcije v delavskem pokretu, tako da danes ta sodrug vrši sledeče funkcije: 1. Angažiran je kot tajnik naše podruž-

„Napačna sindikalna taktika Žorgancev“.

Tako se glasi naslov članka v 4. št. »Delavskih Novic«. Mi smo že večkrat povedali in to ponavljamo še danes, da na osebne napade, ki jih v nedostatkah stvarnih razlogov izlivajo na nas »Delavske Novice«, ne bomo odgovarjali. Zato se tudi v tem odgovoru ne bomo ozirali na osebne napade, ampak hočemo samo povedati, da nam tisti »Sindikalist železničar«, ki je podpisal članek, imputira nekaj, kar ne odgovarja dejanskemu stanju. On nam namreč očita, da je največja modrost Žorgancev v tem, da govorijo: čim slabše tem boljše in da v tem smislu tudi delajo. Pod »Žorgance« pa smatra očitno neodvisne strokovne organizacije.

Kako je naše stališče, smo že davno pojasnili. Da pa osvežimo spomin »Sindikalistu železničarju«, objavljamo odlomke iz članka: Tri smeri v strokovnih organizacijah (Reformizem, anarho-sindikalizem in revolucionarni socializem), ki je izšel v 20. štev. »Strokovne Borbe« z dne 30. maja 1923.

»Ravno v pogledu na razmerje med socialnimi reformami in med končno odpravo izkoriščanja si naša naziranja nasprotujejo. Strokovna komisija smatra socialne reforme kot cilj, za katerega se bori in si predstavlja socialistično družbo kot rezultat vedno ob-

sejnejših reform in da se bo prehod iz kapitalizma v socializem izvršil v počasnem prehodu potom reform, ki bodo blažila obstoječa razredna nasprotstva in polagoma odpravljala izkoriščanje, tako da se bomo enkrat našli v socialistični družbi. Po njihovem mnenju spreminjajo socialne reforme, če se vedno razširjajo in zboljšujejo, tudi strukturo današnje družbe, tako da bodo potom reform odpravili kapitalistični družabni red in odpravili s tem tudi vzroke razrednega boja. To je teoretična podlaga profirevolucionarne grupe v proletarskih vrstah, ki ga Strokovna komisija imenuje tudi »evolucijonizem«. Ta grupa posveča svojo pažnjo vsem dnevnim vprašanjem kakor delovnemu času, mezdam, zavarovanju itd., pozablja pa popolnoma na glavno svojo nalogo: odstranitev kapitalističnega družabnega reda, na odpravo izkoriščanja. Socialna evolucija se jim zdi škodljiva, ali pa sploh neizvedljiva. Verujejo pač na počasni prehod iz demokracije v socializem.

Teoretični in praktični reformizma smatrajo, da so realni politiki, ker se borijo za praktična dnevna vprašanja in ker si ne postavljajo nobenih nemogočih in nedosegljivih ciljev. V resnici pa je cela ta teorija največja utopija, kar jih je videl svet. Realno življenje

nice v Brodu na Savi. 2. Vršni vrolo delikatno dolžnost predsednika delavskih zaupnikov. 3. Član je centralnega odbora našega Saveza. 4. Redni član je delavske zbornice za Hrvaško in Slavonijo z Zagrebu. 5. Vršni dolžnosti pokrajinskega tajnika Socialistične Stranke Jugoslavije za Osječko pokrajino. 6. Je član mestnega odbora podružnice S. S. J. v Brodu na Savi.

V znak priznanja za neutrudljivo desetletno delovanje v delavskem pokretu sploh — v kolikor ga ni onemogočevalo svetovno klanje (vojna) — a posebno v naši podružnici, kjer ima posebne zasluge; v znak tega prirajujemo na dan njegove poroke v

tovarniški kantini

VESELO PLESNO ZABAVO

s sodelovanjem prosvetne sekcije, pevskega društva »Enakost« in tamburaškega zbora, na katero najvljudneje pozivljamo sodruge in sodružice s cenjeno obitelji.

Poroka se vrši ta dan dopoldne v Telslihu, tako da bosta novoporočenca lahko pravočasno prišla na zabavo.

Začetek zabave ob 9. uri zvečer. — Vhod skozi uradniško sobo, kjer bo tudi garderoba.

V Brodu na Savi, 17. januarja 1924.

Odbor podružnice.

II.

Savez Metalnih Radnika Jugoslavije.

Podružnica Brod n. S.

prirajuje 26. januarja 1924, na dan poroke sodruga M. Petrinca, tajnika podružnice, člana centralnega odbora, predsednika delavskih zaupnikov, rednega člana delavske zbornice za Hrvaško in Slavonijo v Zagrebu itd.,

veselo plesno zabavo

v vseh prostorih tovarniške kantine, s sodelovanjem prosvetne sekcije, pevskega društva »Enakost« in tamburaškega zbora, na katero se cenjeno naslov s cenjo obitelji najvljudneje poziva.

Pričetek zabave ob 9. uri zvečer.

Za mnogobrojni obisk prosimo

veselični odbor.

Ti pozivi se pošiljajo samo gg. članom ravnateljstva in nadzorstva naše tovarne in članom iste tovarne in vsem osebam, s katerimi stoje delavci v službenih odnosih ali če so s sodr. Petrincom v osebnem prijateljstvu.

Vsak zavedni proletarec mora biti naročnik „Strokovne Borbe“.

Janko Petakovič slovenskim rudarjem.

(Vsled tehničnih težkoč moremo šele danes nadaljevati započeto pismo. Pismo je zelo obširno in se bo nadaljevalo še najmanj skozi pet števil.)

Če se upošteva, da je vaše življenje pri težkem delu pod zemljo vedno izpostavljeno smrtnim nevarnostim, tedaj je prikrajševanje vašega zaslужka pravi barbarizem.

Sodrug, vi veste, da ste uvideli potrebo, da se organizirate v vaši strokovni organizaciji v Savezu Rudarskih Radnika in potem, ko je reakcionarna vlada razpustila to organizacijo, v vaši Z. R. D., da bi organizirano hranili svoje življenje in svoje pravice in tako izboljšali svoj mizeren položaj. Oprti na upravičene razloge in v očigled vedno naraščajoče draginje ste bili prisiljeni, da ste morali vložiti svoje zahteve. Če tudi so bile vaše zahteve skromne, saj niste zahtevali več kot 10—15 Din na dan, je profitarška T. P. D. potom svojih agentov in plačanega časopisa zadržala, da so vaše zahteve pretirane. Da vaše zahteve niso pretirane, dokazuje že dejstvo, da ima T. P. D. od vsakega rudarja od 103 do 118.63 Din dnevno profita, s katerimi gradi krasne palače in urejuje nove rudnike. Vidi se, da vaše zahteve niso bile pretirane, ampak še preskromne.

Tudi če bi T. P. D. ugodila vsem vašim zahtevam, bi ji ostali še ogromni dobički, 93—103 Din dnevno pri vsakem delavcu. Toda ona ni hotela ugoditi vašim zahtevam, raje pusti vas in vaše družine še naprej stradati in poginjati v bedi, ko da bi za majhen odstotek znižala svoje ogromne profite. T. P. D. je pomagala kapitalistična vlada, ki je zainteresirana na profitech T. P. D., in vašo mogočno borbo so nasilno udušili.

Vi bi v borbi s T. P. D. zmagali, če bi te družbe ne ščitila vlada, lista narod-

na vlada, ki je raje dopustila, da je umiralo 20.000 proletarcev v revirjih, ko pa da bi prišla na židovsko družbo. Mesto da štiti delavce, je vlada T. P. D. dovolila povišanje cen premoga in jo tako odškodovala za zgubo med štrajkom. Jasno je, da so kapitalistične vlade pa naj bo to že radikalna, demokratska ali klerikalna navadno orodje kapitalistov.

Iz navedenih števil in iz gornjih konstatacij lahko vsakdo vidi, da smatrajo kapitalisti delavce samo za sredstvo, s katerim si ustvarjajo bajna bogastva. Vsaka »dobra« beseda, vsaka obljuba, ki jo da kapitalisti, mora biti v mejah njegovih interesov. Kjer pa sama »dobra« beseda ne zaleže in kjer se delavci ne zadovoljijo s samimi besedami, tam kapitalist upotrebljava silo in nasilje, ki mu ga daje na razpolago država.

Če kapitalisti, oziroma kapitalistični razred smatra delavce za orodje s katerim si pridobiva bogastvo, potem je razumljivo, da se oni ne ustrašijo niti pred nasiljem, ako je treba zaščititi profite.

Sodrug! Konstatirajoč gornja dejstva moramo reči, da smo mi delavci, v prvi vrsti rudarski delavci — na slabšem ko so bili svoj čas sužnji, če tudi smo, kar tudi buržuazija priznava, glavni faktorji in edini tvorci zemeljskega bogastva. Če bi ne bilo nas rudarjev, ki riskiramo življenje vsakokrat, ko gremo pod zemljo, bi vsa vrednost premoga bila ničeva.

Jasno je, da imamo mi delavci, ko tvorci zemeljskega bogastva tudi vso pravico do plodov našega dela in truda.

(Dalje sledi.)

Proti indirektnim davkom na delo.

Kapitalistični razred, ki gospodari z državo, odreja tudi višino in porazdelitev davkov. Vsled tega je razumljivo, da ta razred, ki ima moč v svojih rokah, ne plačuje niti 1/3 vseh davkov, dočim pa revni široki sloji, torej delavci, kmetje in nižji uradniki, plačujejo čez 2/3 vseh davkov. Delavci, kmetje in nižji uradniki pa niso deležni državnih dohodkov niti za 10%, ker je država, t. j. kapitalistični razred, porabila 90% za »narodne potrebe« (kakor oni pravijo), ki jih je požrlo vojaštvo, novi generali, višji uradniki in liferanti. Indirektne davke, s katerimi so obremenjene najvažnejše življenjske potrebščine, kakor meso, kruh, sol, petrolej, sladkor, kava, riž itd., prenaša proletarijat sam, t. j. ročni in duševni delavci, ker oni to največ konsumirajo. Takí davki upropaščajo toliko

delavca kot kmeta in nižjega uradnika, da se komaj bori med smrtjo in lakoto, medtem ko na drugi strani premožni plačujejo zelo malo indirektnih davkov, ker so maloštevilni; direktne davke pa z lažnjivim priglašanjem postavijo na minimum.

Ali niso bili odkriti mnogi slučajji (ki se vedno ponavljajo), da so neki debeli bogatini in veliki trgovci priglasili svoje dohodke za dvakrat, trikrat in celo deset- in večkrat manjše, kakor so v resnici. Ali niso temu dokaz mnoge afere? Pogostoma se dogaja, da kapitalisti, industriji, banke in veliki trgovci sploh ne vedo kolik jim je dobiček. Razen tega obstoja splošni dvom, da kapitalisti sploh plačujejo kake davke, ker oni vsa svoja bremena zvalijo na hrbet delovnemu ljudstvu, t. j. potom zvišanja sta-

narine, cen produktov ter znižanjem plač in dnin itd. To pomeni, da kapitalisti ne plačujejo nobenih davkov, razen nekaj malega na osebno potrebo, da pa celokupno breme državnih izdatkov nosi proletarijat, ročno in duševno delavstvo.

Tej krivici se more od pomoči le z ukinjenjem indirektnih davkov.

Buržuazni učenjaki seveda tolmačijo indirektno davke kot absolutno potrebo in trdijo, da država brez teh ne more obstojati. No, ta vidik je izšel pod uplivom

buržuaznih klasnih instiktov. Ako bi se z monopolizacijo velikih pridobitnih podjetij od strani države energičneje in pametneje postopalo in ako bi se z ukinjenjem indirektnih davkov pristopilo k obdavčenju premožnejših slojev, pokazalo bi se ne samo, da bi država izhajala, ona bi celo napredovala.

Vpoštevajoč to, je naša zahteva: **Odprava vseh indirektnih davkov, sukcesivno zvišanje davkov na dobiček, imetja in nasledstva.**

Mednarodni pregled.

Mednarodni kongres sindikalistov

se je vršil 2.—4. XII. 1923 v Innsbrucku. Ta kongres, na katerega so prišli zastopniki iz Argentine, Nemčije, Holandske, Italije, Norveške, Švedske, Urugvaya in Nemške Avstrije, je pokazal, da je sindikalistično gibanje v vseh deželah zelo brezpomembno. Sklepi tega kongresa so bili: obsodilo se je delovanje nemških proletarskih strank, češ da zasledujejo cilj: zavzeti oblast v roke, kar škoduje delavstvu. Ta sklep je posebno proti KPD (komunistični partiji Nemčije) naperjen; sklenilo se je, da z amsterdamskimi in moskovskimi sindikalisti ne morejo sklepati kompromisov in da sekretariat IAA (Internationale Arbeiter-Association) izda posebne propagandne znamke, da dobi materialna sredstva. (Kaj hočejo sindikalisti, glej v članku »Napačna sindikalna taktika Zorgavcev«. Ured.)

Boji nemškega delavstva proti podaljšanju delovnega časa.

Da bi rešili bankrotno gospodarstvo, so nemški kapitalisti v sporazumu z amsterdamskimi organizacijami izdali pavelo: Rešitev Nemčije leži v povečani produktivnosti dela. V zvezi s tem so podjetja nabila razglase, da se podaljšuje delovni čas pri nekaterih strokah od 8 na 12 ur, pri drugih od 8 na 10 in pri rudarjih od 6 na 8 ur. Delavstvo je pri glasovanju odklonilo podaljšanje delovnega časa, nakar so podjetja izprla delavce, ki so tako ostali brez zaslужka. Vršijo se velike protestne demonstracije, ki se na mnogih krajih končajo s krvoprelitjem, ker vojaštvo nastopa s strojnimi proti demonstrantom. Socialistična stranka Nemčije in amsterdamske organizacije svetujejo delavstvu, da v interesu države sprejme podaljšanje delovnega časa. Na nekaterih krajih so pod uplivom patrijotov delavci že sprejeli podaljšanje na 10 ur dnevno, ali pričakovati je, da bodo ponovno stopili v boj za osemurnik, katerega so zapravili amsterdamci.

Redukcija uradništva

je tudi v Nemčiji na dnevnem redu. Poleg že obsežne redukcije, je ponovno sklenjena še 10% redukcija.

Rdeče strokovne organizacije,

h katerim je delavstvo v masah pristopilo, ko je na lastnih plečih občutilo izdajstvo amsterdamcev, je general Seeckt prepovedal. Za polnomočje generalu Seecktu so glasovali tudi socialisti in on jim v zahvalo razpušča Rdeče Strokovne Organizacije, da bo tako ohranil amsterdamske. Pri nas pa pravi minister Vujić: Kaj hočete svoje organizacije, saj imate Glavni Radniški Savez, to so dobri ljudi!

Brezposelnost.

V nezasedenem ozemlju Nemčije je bilo 1. XII. 1923 1.150.000 brezposelnih in 1 milijon 830.000 delno zaposlenih, ki prejema podpora. V zasedenem ozemlju pa je čez 2.000.000 brezposelnih in na stotisoče delno zaposlenih. V zasedenem ozemlju (po Francozih) živi čez 5 milijonov ljudi od podpor.

Fašistični blagoslov.

Mussolini kriči v svet, da je delavstvo pod fašistično diktaturo zadovoljno. Kako se godi delavcem pod fašisti, dokazujejo naslednje številke:

	1922	1923
Brezposelni	324.011	199.694
Izselilo se je	245.000	408.000
	569.011	607.694

Plače (v lirah)	1921	1922	1923
V Piemontu	18.97	17.29	16.54
V Lombardiji	19.10	17.49	16.51
V Genovi (Liguria)	22.90	22.65	20.28
V Bologni (Emilia)	19.—	17.96	16.56

Z Mussolinijem delajo z roko v roki italijanski socialpatrijote z d'Aragono na čelu.

Teror fašistov še ni prenehal. Ni ga dneva, da ne bi fašistični banditi ubili ali smrtno ranili enega ali več delavcev. Policija sicer »vrši preiskavo«, ki pa je vedno »brezuspješna«.

Horthyjev teror na Madjarskem.

Znano je, da so bili pred kratkim na energično zahtevo sovjetske Rusije izmenjani z madjarskimi grofi in drugo gospodo vsi politični jetniki, ki so bili obsojeni na smrt ali nad 5 let. In zopet so zapori polni. Z Szegedinu sedi zopet 87 političnih jetnikov, ki so skupno obsojeni na 668 let. V Vazeru sedi 156 političnih jetnikov, obsojenih na 1237 let, in eden obsojen na dosmrtno ječo. V drugih zaporih sedi še nadaljnjih 561 političnih jetnikov, ki imajo izdržati 3500 let zapora. »Nepszavac«, socialistični list, je bil konfisciran, ker je objavil to statistiko.

Naraščanje števila strokovno organiziranih v Rusiji.

Da se ruska industrija vedno bolj razvija, dokazuje tudi naraščanje števila organiziranih v strokovnih organizacijah. V Petrogradu je bilo 1. oktobra 1923 315 tisoč 571 organiziranih zaposlenih delavcev, t. j. za 5.5% več kot 1. februarja 1923. Naraščanje števila organizacij je še toliko večje v kolikor se je istočasno vršila redukcija nastavljenec v državnih in komunalnih podjetjih.

Produktivnost dela narašča od meseca do meseca in z njo se naravno tudi poboljšujejo plače. V teku 8 mesecev je produktivnost narasla za 39%.

Izboljšanje plač v Rusiji.

Od oktobra 1922 do septembra 1923 so se plače delavstva v industriji izboljšale povprečno za 24%. Privatna podjetja plačujejo nekaj odstotkov več kot država. Usnjarski delavci so dobili 53%, grafični 49%, tekstilni 28%, kovinarji 21%, živilski 14% in kemični 7%.

Delovni čas v Kanadi.

Iz neke statistike je razvidno, da dela v Britisch Columbij 34.000 delavcev več kot 48 ur tedensko. 8000 dela do 54 ur, 107.000 do 60 ur, 381 do 72 ur in 256 do 90 ur tedensko. Dognani so posamezni slučajji, da se je delalo tudi 91, 94 in 104 ure tedensko, t. j. do 17 ur dnevno.

Internacionalna Transportna Federacija.

K transportni internacionali so na novo pristopile naslednje organizacije. V Romuniji »Zveza pristaniških delavcev invoznikov« v Canadi »Zveza železničarjev« v Argentini, »Železničarska federacija« v Canadi »Zveza železničarskih poštinih in telegrafskih delavcev«.

Bodoči kongres ITF se bo vršil v teku avgusta 1924 v Hamburgu.

Javni železničarski shod

»Splošne železničarske organizacije se vrši v četrtek, dne 7. februarja t. l. ob pol 8. zvečer v dvorani Mestnega doma.

Dnevni red: Položaj železničarjev in sklepi k temu.

Železničarji, katerim se slabo godi, vsi na shod!

Društveno vodstvo

»Splošne železničarske organizacije«.

IZ RAZNIH POROČIL.

Zelena internacionala se imenuje kmečka zveza v Pragi, katero so ustanovili predsedniki kmetijskih strank Švehla (Češka), Stambolijski (Bolgarska), Viloš (Poljska) in Avramovič (SHS).

Tudi »Slovenec« priznava ko piše o Leninu: »dasi je povest o tem, da je bil plačan od Nemčije in 1917 v »plombiranem vagonu« od Nemcev vlihotapljen v Rusijo, izmišljotina njegovih nasprotnikov.

Podkupljeni meščanski časopisi. V Parizu v 160.000 izvodih izhajajoči komunistični dnevnik »Humanité« prinaša dokumente, katere mu je dala sovjetska vlada, iz katerih je razvidno, da so pariški meščanski listi »Petit Parisien«, »Journal«, »Figaro« in drugi dobivali po 100.000 frankov »mazila«, da so pisali v prid caristični Rusiji. Iz teh dokumentov je razvidno, da so li listi pisali za onega, ki jim je več nudil. Agent, ki je podkupoval te časopise, poroča v svojem pismu: »V Evropi so državni poglavarji, ministri itd. nepodkupljivi. Fabrikanti municije pa se poslužujejo indirektnih metod, da vplivajo na javnost in potem te na ministre. Pokupijo ali podkupijo časopise, ki udari na patrijsko struno in piše o vojaških pripravah sosednjih držav in apelira na energično proliakcijo. Generale se vabi na bogate večerje, kupi se lepe ženske, ki sedijo pri teh generalih in ki ostanejo pri njih tudi celo noč in na take rafinirane načine dobijo fabrikanti nova naročila orožja. — Naša vlada je dobila pred kratkim v Franciji 300 milijonov frankov posojila pod pogojem, da kupi za ta denar orožje v Franciji. Kdo je tu zaslužil, bomo zvedeli, kadar bo delavstvo dobilo arhive v roke in ko bo 300 milijonov že davno plačanih na račun delavcev in kmetov.

Delavska zbornica v Zagrebu name-rava započeti akcijo za izvedbo nedeljskega počitka v vseh obratih in za ustanavljanje otroških zavetišč, kakor to predvideva zakon o zaščiti delavcev. — Kaj pa naša ljubljanska delavska zbornica? Zanj se sploh ne ve več, ali še obstoja ali ne.

Angleška vlada je priznala sovjetsko Rusijo brez da bi stavila kake pogoje. Po šesletnem obojstvu in pričakovanju se je odločila Anglija vendarle in priznala sovjete. Druge države bodo hočeš nočeš morale slediti Angliji, ker brez Rusije danes ni mogoče živeti nobeni državi. Medtem ko vse druge valute padajo, se je sovjetski červonec povzpela na višino angleškega funtsterlinga, tako da je danes červonec najboljši in najbolj z zlatom krijo menjalno sredstvo. Vodijo se pogajanja in kmalu bo červonec noliral na vseh večjih borzah.

»Blažev žegen«. Pretečeni teden se je vršila v parlamentu debata o interpelaciji poslanca Kremžarja o zadnjem rudarskem štrajku. Ministri so zagovarjali postopanje orožništva okrajnih in rudarskih glavarjev in sodišč, češ, da so morali tako postopati, ker so po poročilih TPD rudarji najboljšje plačani v Sloveniji. Končno je bila sprejeta resolucija, v kateri se pozivlje vlado, da v smislu izjave ministra za šume in rude izposluje rudarjem povišanje plač za 4 Din dnevno in da ukrene, da se odpuščenim sprejmejo zopet na delo.

Trboveljska se seveda pozvižga na parlament, vlada pa itak dela to, kar kapitalisti želijo. Zanimivo pa je, da se te debate ni udeležil socialistični poslanec Divac, ki ni hotel spregovoriti niti besede v korist rudarjev.

Rudarji ne smejo pričakovati pomoči od zgoraj. Niti parlament, niti vlada, niti posamezne visoke osebe ne bodo rudarjem pomagale. Rudarjem lahko pomaga samo močna organizacija ZRD. Kolikor moči, toliko uspehov. Rešitev proletariata mora biti delo proletariata samega.

Svetovna vojna in svetovna revolucija. Pred kratkim je prevzela vlado na Angleškem delavska stranka in njen vo-

ditelj Ramsay Macdonald je postal ministrski predsednik »Njegovega Veličanstva kralja Anglije«. To priložnost izrabljajo meščanski časopisi in hočejo dokazati, da je prevzemanje oblasti tudi mogoče brez revolucije, potem parlamentarne borbe. Res je, da je danes vlada na Angleškem v rokah predstavnikov delavske stranke, ali razlika med sovjetsko Rusijo in Anglijo je še vedno tolika, kakor med sovjetsko Rusijo in vsako drugo meščansko državo. Medtem ko so v Rusiji boljševiki vzeli oblast in produkcijska sredstva v svoje roke, razveljavili vse zakone, ki so temeljili na bazi privatne lastnine in pričeli vpeljovati socialistični družabni red, ki onemogočuje izkoriščanje delavne sile, bo v Angliji ostalo vse pri starem. Samo mesto dosedanjega konzervativca Baldwin bo vladal pristaš delavske vlade Macdonald po islih kapitalističnih zakonih, kot je doslej Baldwin. Rusija je postala last delavcev in kmetov, v Angliji bo pa Macdonald samo upravljal državo, ki je lastnina kapitalistov. Medtem ko so boljševiki v Rusiji odstranili vzroke izkoriščanja — kapitalistični sistem — bo Macdonald v Angliji mogel samo ublažiti izkoriščanje delavskega razreda, kolikor mu bodo kapitalisti dopustili. To dejstvo se bo pokazalo šele v par mesecih in dokazalo se bo, da delavska vlada, ki je vezana na kapitalistične zakone, ni vlada delavskega razreda, ampak sredstvo buržuazije, ki rabi počitka, da zbere svoje moči za ofenzivno proti proletarskemu razredu. Delavski razred ne zahteva sprememb v oseh, ampak spremembe sistema. Sistem pa ostane v Angliji nespremenjen, zato prevzem vlade v Angliji ni nobena revolucija in tisti meščanski listi, ki hočejo na ta način odvrniti proletariata od prave revolucije, pokazujejo, da niti ne vedo kaj proletariata hoče in za čem stremi.

STANJE RUDARJEV V RUSIJI.

Strokovna organizacija šteje 293.933 članov. 15% je ženskih in 6.3% mladoletnih delavcev. Organizacija ima 304 odgovornih funkcionarjev. Članske prispevke plačuje v Sibiriji 22%, v Azerbejdžanu 75%, v Grosny 54% po sloslovnji individualni požrtvovalnosti.

V kolektivnih pogodbah je vpeljano 17 mezdnih razredov. Razmerje med najnižjo in najvišjo stopnjo je skoraj povsodi 1:8. Kolektivne pogodbe veljajo za 330.000 delavcev. Inženirska sekcija ima 4490 članov. V rudarskih podjetjih je zaposleno 20.917 mladoletnih, ki pa imajo leno 2 meseca dopusta in ne smejo opravljati težka dela. Mezde so sledeče: I. kategorija 20,5 zlatih rubljev (srednja (4) stopnja sloji s I. v razmerju 1:4). Povprečna plača znaša mesečno: za kopača 50 do 55 zlatih rubljev, drugi 35 do 40 zlatih rubljev, nameščenci in uradniki 50 do 60 zlatih rubljev (1 zlati rubelj predstavlja danes vrednost od dolarja).

RDEČA POMOČ NA STRAŽI.

Mednarodna rdeča pomoč si je nadelala nalogo podpirati vse žrtve razrednega boja brez razlike stranke. Ona podpira vse politične preganjance, ki prehranjuje zaostale padlih revolucionarnih idej. Rdeča pomoč podpira in prehranjuje za ostale padlih revolucionarjev in ustanavlja otroška zavetišča za sirote revolucionarjev.

43.263 dolarjev je rdeča pomoč v preteklih 6 mesecih izplačala podpor.

35.000 dolarjev se bo v bodočih treh mesecih poslalo žrtvam bolgarskega upora.

40.000 dolarjev je dovoljeno za prihodnje štiri mesece za podpore političnim žrtvam v Nemčiji.

Povsod v vseh deželah zbirajo in žrtvujejo za žrtve razrednega boja. Podpore se izdajajo vsem brez razlike stranke, tudi angleški sinfeinovci prosijo in dobijo. Za to pa se mora tudi nabirati pri vseh proletarcih brez razlike strank.

To je kratek izvleček iz poziva rdeče pomoči. V vseh deželah že poslujejo odbori internacionalne rdeče pomoči, samo mi v Jugoslaviji, oziroma v Sloveniji še ne ganemo. Ali res ni nobenega čufa solidarnosti med nami!

Na žagi v Slatini je do pred kratkim bil v veljavi 10-urni delavnik. V smislu določb zakona o zaščiti delavcev so zaupniki izvedli glasovanje, pri katerem je 180 delavcev glasovalo za 8-urni in 20 za 10-urni delavnik. Inspekcija dela je na podlagi tega prisilila podjetje, da uvede 8-urni delavnik.

V tovarni kemičnih in eksplozivnih snovi Titani v Karlovcu se nahaja delavstvo pred štrajkom, ker je podjetje znižalo plače delavcem za 33%, delavkam za 40%.

Transmisija je raztrgala 23. januarja v Zagrebu 22 letnega Imbro Jajetiča, ko je delal na cirkularni žagi. Uradna komisija je izjavila, da se je nesreča dogodila vsled njegove »nepazljivosti«. Kdaj je oblast še prišla do drugačnega zaključka?

Za osemurni delavnik.

Kadarkoli so delavci zahtevali 8urni delavnik, so naleteli na razne pritožbe kapitalistov, češ da so take zahteve v najmanjši meri »uničenje domače industrije« in so predbacivali, da je delavstvo leno in da s to zahtevo ustvarja demoralizacijo v industriji. Ako delavstvo zahteva 8urni delovnik, ono s tem samo želi, da se odpočije in da pridobi časa za izobrazbo. Taka zahteva pa ne uničuje industrije in pokazalo se je, da povsod, kjer obstoja 8urni delavnik, ne samo, da ni bilo škode za podjetje, nego se je isto še bolj razvijalo, ker je delavec pri delu postal vesinejši in sposobnejši, navdahnjen s plemenito težnjo, da on poleg tega, ko vsvarja in množi bogastvo človeštvu, dela še za svojo izobrazbo. Skrajšani delovni čas dviga moralno delaveca, dviga njegovo zdravje in znanje; in to je tudi v interesu narodnega gospodarstva.

Brezposelnost, ki zavzema ob danes vladajoči gospodarski krizi vedno večji razmah, ne obči samo delavstvo. Tudi narodno gospodarstvo in vlada sta zainteresirani, da se brezposelnost odpravi ali vsaj omili.

Z uvedbo 9- ali celo 10urnega delavnika se brezposelnost favorizira. Število brezposelnih se bo zmanjšalo, čim bo v vseh podjetjih uveden 8urni delovnik.

Nočno delo.

Delo ne sme biti ne po kvantiteti ne po kvaliteti škodljivo za zdravje delavca. Človek je bitje, ki je po svoji naravi ustvarjeno, da se po dnevu udejstvuje, po noči pa spi. Obratno stanje ruši njegovo zdravje v toliko hitreje, v kolikor

je njegov organizem slabši. V takih obratih, kjer je nemogoče odpraviti popolnoma nočno delo, kakor je to železnica, pošta in telegraf, je potrebno, da se žene in mladino popolnoma izključi od nočnega dela.

Nedeljski počitek,

36 nepretrgoma, je stara socialno-politična zahteva in je zategadelj ni treba posebno utemeljevati.

Naše glavne zahteve v tem oziru so torej:

1. Delovni čas za vse delavce in vse obrate ne sme presegati 8 ur na dan; trgovine, obrati, delavnice, pisarne, skladišča itd. ne smejo biti odprte po 6. uri zvečer; v soboto popoldan se ne dela in mora biti najmanjši tedenski počitek 36 ur nepretrgoma.

2. Ženske in mladostni delavci se morajo zaščititi od izkoriščanja. Ne sme se vpseliti deca pod 16. letom. Mladostni delavci od 16. do 18. leta ne smejo več delati kot 6 ur dnevno, oni pa od 18. do 20. leta v nobenem slučaju več od 8 ur. Za ženske sploh in za mladostne delavce do 18. leta je nočno delo v vsakem slučaju prepovedano.

Od energičnih akcij celokupnega ročnega in duševnega proletariata je odvisno, ako bodo ti nedostatki popravljeni in naše zahteve uveljavljene. Apeliramo na celokupni proletarijat Jugoslavije, da ne dovoli, da vladajoči faktorji to vprašanje zavlačujejo.

Ako se bo celokupni ročni in duševni proletarijat za stvar resno zavzel in za isto delal vstrajno in požrtvovalno, bo zmaga na naši strani.

Nekaj v spominsko knjigo g. ravn. Nacetu Šegi.

Ker kljub težkim očilkom, iznešenim proti Vam v strokovnem in političnem časopisu, ne smatrate za potrebno izvajati konsekvenc in javno ovreči težke obdolžitve, ali pa v drugem slučaju, da Vam to ni bilo mogoče, odstopite kot ravnatelj preje največjega privatnega, sedaj važnega državnega podjetja, Vas pozivamo tem potom javno, da odstopite kot ravnatelj državnih železnic in odidele v pokoj, ker ne uživate med Vam podrejenim železničarskim osebjem že zdavnaj nobenega zaupanja, o čemur ste se že lahko davno prepričali.

Vsemu osebju ste znan po svojem grobem obnašanju, po nešteti obljubah in zagotovitvah organizacijam, ki jih pa niste nikdar izpolnili. Vsak pošten človek smatra za svojo dolžnost, da dane obljube izpolni. Vam pa to ni mar, kakor Vam niso mar interesi železničarjev, še manj pa interesi železnice same. — Vam so v prvi vrsti mar materijalne pridobitve lastnega jaza.

Ni Vam zadosi, da vlečete ravnateljsko plačo, ubogim uslužbencem strojnega oddelka odjedate premogovne in delavniške premije v zneskih po več stotisoč kron letno.

Na Vaše priporočilo so se uknile vozne ugodnosti pri brzovlakih in uknitve prostih vozovnic itd. Vkljub zahtevanju vesnosti pri drugih, za Vas niso veljavni predpisi, ki pravijo, da ne sme biti odločujoč faktor pri železnici v zvezi s privatno tvrdko, ki ima kak vpliv na razne dobave. Vkljub tem predpisom ste prevzeli mesto podpredsednika upravnega sveta Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani, kakor je iz letnega poročila te tvrdke, ki je v stalnih trgov-

skih zvezah z železnico, razvidno. Seveda lanjime so res zapeljive.

Vašega kristalno čistega političnega žonglerstva ne bomo omenjali, ker je vsem predobro znano, kako ste prišli kot veličina iz demokratskega tabora do radikalnega glavnega blagajnika.

Na vesli imate marsikatero žrtev. Ni še pozabljeno, kako ste se obnašali pri zadnji stavki v Mariboru lanskega leta. Brez vzroka ste pometali na cesto družinske zavedne očete. Znano je Vaše obnašanje ob času protestne obustave dela dne 3. avgusta lanskega leta. Imamo se le treznemu nastopu ostalih gospodarstvenikov zahvaliti, da ni marsikdo zlezel na cesto.

Vi ste brez vsakega povoda, na golo sumničenje, premestili g. viš. rev. Jagra iz Maribora v Ljubljano in ste ga spravili tekom dveh let na rob propada. — Ker dočelnikov, ki so napadali slabo upravo, niste mogli izslediti, ste si izbrali njega za žrtev. Ko Vas je pred kratkim upravičeno ožigosal neki časopis, ste ga nahrulili, da ako ne bo pisanja po časopisu konec, bo zlezel eden iz direkcije, Vi ali g. Jager! Odidite, gospod ravnatelj, magari na konec zemlje, da ne bomo slišali več Vašega imena in da se bodo zacelile naše rane, katere ste nam vsekali Vi. Da ga ne boste zopet neupravičeno napadali, povemo Vam že sedaj, da nimamo informacij od njega, temveč od nekoga izmed onih, ki se Vam najbolj prilizujejo in igrajo pri Vas stalno vlogo denunciantov.

Niste se pa tudi bali oškodovati upravo, kjer ste jo le mogli. Kolikokrat so se vozili z brezplačnimi vozovnicami

Ali si že član „Zveze rudarskih delavcev“?

delavci iz kurilnice v Vašo vilo v Radovljici, ki ste jo »težko« in s »pristradnimi novci« zgradili. Delali so li od železnice plačani delavci vam po cele dneve. Kolikokrat ste izrabili pisarniškega slugo, da vam je delal tlako (ali po radikalni »kuluk«) ob vsakem času. Zanimivo bi bilo pogledati po Vaših sobah in Vas vprašati, pri katerih tvrdkah ste si nabavili razne stvari.

Ako nimate toliko poguma v sebi, da bi se umaknili v pozabljeno zatišje in tam mirno in sladko uživali »težko« pridobljeno premoženje in če g. Deroko ne smatra za potrebno Vas odsiliti, bomo poskrbeli, da se bo obravnavalo vse Vaše počelje iz avstrijske in sedanjne dobe pred merodajno inštanco.

Več južnih železničarjev.

Drugo pismo iz Francije.*

Čenjeni sodrug! Na vaše pismo vam odgovorjam:

Ni resnično, da se tukaj zasluži samo 14 frankov, ampak zasluži se različni. Kdor ima dobro delo, zasluži tudi več, nekateri zaslužijo do 30 frankov brez doklade. Delo je večinoma v akordu. Akord je pa različen. V rovu je 2.60 fr. na en voz (huni), vozovi so težki po 1000 kg. V odkopu se plača za voz 2.30 fr. Vsak kopač ima potem še premijo od vozička in premijo, ako se na pošto nikdo ne ponesreči. Odlegne se mu pa od tega smodnik ki stane 1 kg 4 fr.; karbid in papir se mu tudi odlegne, Oženjeni dobijo družinsko doklado za vsako osebo 1 fr. na storjeni šihl. Na gosposki šihl (Herrenschicht) se plača 14 fr. Oženjeni, kateri stanujejo v rudniških stanovanjih, plačajo stanarino mesečno 22 fr. Če je pri rudniku že več let, potem plača manj. Premoga dobi vsak na mesec 400 kg, ki stane 23 fr. Povprečni zaslužek, katerega ravnateljstvo na sprejemnicah obljublja, ni resničen. Nas Slovence je plačal od začelka, ako zaslužiš na akordu to ali ne, povprečno z vsemi dokladami 19.50 fr. Taka plača je bila tri periode. Potem pa plača, kar kdo zasluži.

Živiljske potrebščine stanejo: 1 kg govejega mesa 7 fr., 1 kg svinjskega mesa 12 fr., 1 kg slanine 9 fr., 1 kg bele moke 1.50 fr., 1 kg kruha 1.25 fr., 1 kg sladkorja sipa 3.80 fr., kocke 4.20 fr., 1 kg kave 12 fr., 1 liter piva 1 fr., 1 liter vina (navadnega) 1.10 fr., 1 liter vina (boljšega) 2 fr., 1 liter mleka 0.90 fr., 1 tučat jajc okoli 7 fr. To so povprečne cene.

S tem naj vsak sam presoja, ako se tukaj da živeti ali ne. In kje je boljše, trboveljskim rudarjem ali nam tukaj v Franciji? Pripomnim tudi cene obleke in obutve: Ena srajca za delo stane

* Kakor smo v 3. številki »Strokovne Borbe« poročali, smo pozvali sodruga v Franciji, da nam podrobneje in resnično poročajo o položaju naših rudarjev v Franciji. Prvi se je odzval s. Pajtler iz Rajhenburga, katerega pismo danes priobčujemo. Ko dobimo odgovore tudi od ostalih sodrugov, jih bomo takoj priobčili. Uredništvo.

okoli 12 fr., spodnje hlače 10 fr.; obleka pražnja okoli 160 fr., in to najboljše sukno. Par delovnih čevljev stane okoli 45 fr., za praznik 50 fr.

Tukaj rudar lahko zasluži na šihl za 20 litrov vina ali pa okoli 25 litrov piva. Ali ima mogoče to rudar pri Trboveljski družbi? Hrana je tukaj za rudarja dobra: vsaki dan po dvakrat meso. Ako ima rudar primerno hrano, potem tudi lahko dela. — Z istim dopisom se sviri ostale brezposelne rudarje, naj se ne podajo v Francijo, ako nočejo biti sužnji. Mislim pa, da večjih sužnjev ni, kakor tam pri Trboveljski družbi. Ako te Trboveljska vrže na cesto in po celi Jugoslaviji delo zapre, kje je potem večja sužnost, presojajte sami. Ako tukaj komu pri rudniku ne ugaja, si lahko vsak čas spremeni rudnik, in dela je dovolj. Če tukaj pogledam okoli sebe, lahko vidim same rudnike, večinoma za železo. Ako pa kdo hoče delati pri premogokopnih rudnikih, pa se tudi ni treba daleč peljati do njih. Če mu v Franciji ne ugaja, je blizu Belgija, ali pa tudi Nizozemska. Pot je vsakemu odprta, da se lahko preseli.

Z istim dopisom se sviri ostale brezposelne rudarje, naj ne polujejo v Francijo, da so podpisani zapeljani in sicer hudo zapeljani. Čudno se mi zdi, da so mogli že v par tednih pozabiti na bedo in pomanjkanje, katero smo trpeli pri Trboveljski družbi, posebno pa zadnjih šest mesecev. S tem, da boste samo revolucionarne pozdrave pošiljali in ne resnice poročali, boste prav malo koristili našim ostalim brezposelnim kakor tudi vsem drugim sodrugom. Ne samo z besedo, ampak z dejanjem jim morate pomagati, da pridejo zopet do kruha. Z dejanjem in sodružno pomočjo bode šele končna zmaga naša! Izjavljam tudi, da je g. dr. Dimnik le na moj nasvet svetloval, da odpočujete v Francijo za delom.

S sodružnim pozdravom

Pajtler Martin.

Tucquegnieux, 16. januarja 1924.

Za železničarje.

Bakšiš:

Zanimivo je, kaj se vse dogaja pri nas na železnici. In nikdo ne vidi, to se pravi, nikdo noče videti, ker so vsakomur — iz oblastnikov, kajpada — z bakšišem zavezane oči. Na Teznu pri Mariboru stoji vagoni. Zbirajo se tam in stojijo. Že jih je nad 1000. Pa ne SHS železnice, nego Češkoslovaške. Železniška uprava si jih je od Češkoslovakov izposodila, češ pre malo ima svojih. In za vsak dan posojila za tak vagon stane 25 frankov, t. j. nekako 100 Din, katere plača, seve, železniška uprava SHS. Za te vagonne ima denar, za nas, železničarje pa ga ni in ga ni. In še bi nič ne rekli, če bi res rabili vagonne. Ali kaj, ko pa naši nimajo kaj voziti in stojijo po postajah. Ves promet iz Češkoslovske v Trst gre čez Leoben. Čehoslovaki so namreč praktični ljudje in ker jim SHS-železnica ni dala 40% popusta od tarif, so se raje obrnili k Lahom, ki so to storili. Slovanstvo pa 40% popusta, to vendar ne gre skupaj in 40% popusta je več vredno. Vidi se pa, da tudi iz Avstrije v Trst ne gre tovor preko ozemlja SHS. Edino še Ogrska vozi preko naše ozemlje. Po Avstriji si šepetajo in se sprašujejo, kdo neki je potegnil zopet »bakšiš«. Tako vidimo, da se ministri, kakor je bil Janković, vsedejo na ministrski stolček reveži, zapuščajo pa ga kot bogataši.

Železničar, ti pa le delaj in gladij — zato pa smeš stopiti k radikalom in snovati razna društva strojevodij, sprevodnikov itd. To ti bo namreč pomagalo, da boš smel še bolj trdo delati in bolj junaško gladovati.

Nagrade.

Pametni so gospodje pri železnici. Tisti namreč, ki ukazujejo pri železnici. Pa so potuhtali nekoč, kako dobro bi bilo najti nekaka skrita vrata, skozi katera bi se sipal denar. In so našli. Osnovali so premije. Tako na primer premijo za šteden premog. In glejte, strojevodje in kurjači so se lotili dela. Štedili so, skrbno kurili lokomotive in vneto gledali, da čim več prištedijo in tako zaslužijo čimvečjo premijo. Oboji so bili zadovoljni (in še so, mislimo), strojevodje in gospodje gospodarji. Prvi, to so strojevodje, ki so v resnici štedili s premogom, so dobili in dobijo premije nekako 200 kron. Drugi, to so gospodje, ki so izmislili tista vrata o štedenju, ki pa sicer ne štedijo, pa dobivajo po 100.000, 60.000 kron itd. (Glej poročila v listih in naši »Strok. Borbi«). Kajpada, da je društvo strojevodij ponosno na to, da dobe gospodje takšne nagrade — premije. Saj je vendar strojevodja za to tukaj, da dela in skrbi drugim za premije. Saj dobi zato tudi majhen »Trink-

geld«. Pri vsem tem pa je zanimivo to, da je to štedenje premoga eksperiment. Ko več ne bo mogoče odpirati tista skrivna vrata premij, pa bodo rekli gospodje: »Dokazano je, da se porabi na km, recimo, toliko in toliko premoga. Pod kaznijo je zabranjeno porabiti več.« In društvo strojevodij bo ponosno, da je edino ono pripomoglo do novih bodočih šikan.

Kdor ima možgane v glavi in oči in ušesa, sprevidi kam gre cepljenje železničarstva in koliko in komu pomagajo takšne organizacije po kategorijah.

Veselje.

Roke si mencamo, mi, gospodje pri ravnateljstvu železnice in tiha radost je na naših obrazih, ko slišimo, da se je zopet ustanovila, oziroma se ustanavlja kakšna organizacija po kategoriji. »Pametni so ti ljudje,« pravimo z resnimi obrazi, v srečo pa nam je vršalo: »Pametni so. Ne bomo jih sicer oficijelno priznali, radi drugih, ali na roko jim pa bomo šli tu in tam, posebno posameznikom.« Še jaz sem se razveselil, ki to pišem, ko gledam njih obraze in šlišim naše besede. Kako bi ne. Tako imeinino drobijo železničarji svoje sile, da bo nam, ravnateljem, prav lahko zlasati sedaj tega, sedaj onega, prav po zasluženju. O, le tako naprej. Bilo je pred 2 leti. O, takrat smo se vas bali, resno bali. Bili ste tako enotni, da nas je obhajal resničen strah. A bog že ve, kateri kozi rep skrajša in zato se vas sedaj prav nič ne bojimo. Le organizirajte se. Separatno, po kategorijah, ker to je prav in nam v korist. Društvo strojevodij, glejte, kaj nam je prištedilo?! Po 48.000 dinarjev. Zakaj bi kaj takega ne moglo na primer društvo vlakovodjev, ali društvo sprevodnikov?!... Samo skupaj ne hodite. Saj je prav lepo, da ste vsi železničarji, ali več ste vendar, nego premikači ali progovni delavci, ali kakšni delavci v kurilnici itd. Sami zase bodite in pridno agitirajte samo zase. Kaj vam drugi mar. To vas bomo mi lepo gledali, in ko bo prišel čas ocene, se bomo o vas pohvalno izrazili. Nikakor pa ne, to bi bilo napak, če bi šli vsi v eno železničarsko organizacijo. Če to storite, nam grenite naše brezskrbne ure in nas prisilite, da bomo morali misliti o vas in vas vse do zadnjega upoštevati. Nočemo, da bi nam delavstvo diktiralo, ali nas sililo, da naredimo to in to, kar je njemu prav. Mi hočemo tako, kakor je nam všeč. Vidite, zato je naše veselje tako veliko, ker vidimo, da ste prišli k pameti in ste sprevideli, da treba, ne skupne, enotne organizacije, katere nas bi bilo strah, nego po kategorijah, nedolžne organizacije, ki niso za nas nič, vi pa imate, ker ne morete biti brez organizacije, vseeno nekakšno igračko, kjer se v svojih lokalih (kje v gostilni, seve) malo pridružate in razjezite, kar pa, seve, ni nič hudega.

Ne zamerite, železničarske pare, da sem moral v imenu nas vseh tudi v »Strok. Borbi« izliti na papir svoje veselje. Hotel sem vsem odkrito povedati, kako nas veseli veše cepljenje.

„Lepa žetev“.

Radikalni agenti nabirajo. Nabirajo po državnih železnici železničarje v radikalno stranko, kakor otroci in ženice jeseni kovanje pod kovanji. Bajje zato državnim železničarjem gre mnogo lepše, nego drugim, ki se nočejo dati nabirati v radikalno cajnico ali bolje, ki se nočejo obračati v tisto smer, od koder nameravajo pečeni golobje sami leteti v usta. Ali je ta pojav bolezen korumpiranosti, ki je že sedla v možgane tistih, ki mislijo, da jih bo cepljenje železničarstva odrešilo, ali pa je znak hlapčevstva, da pod plaščem radikalije zavaruje še to svojo siromašno eksistenco, ki mu je dana po božji in radikalni ali drugi milosti, še ne vemo, ker še ni analiza dovolj izvršena. Gotovo pa je, da je to dokaz nezaupanja v samega sebe. Obrachati plašč po vetru je kaj neprijetna stvar. Kajti s tem se ne zavaruje proti pišu vetra, nego navadno tako, da piše veter tudi skozi plašč in je takrat še dotičniku bolj mrzlo. Tembolj, če je plašč raztrgan. In radikalni plašč ni cel.

Toliko, da beležimo ta pojav in v pomislek vsem, ki prodajajo svojo kožo. Vsa čast pa tistim trdnim, neomajanim in značajnim železničarjem, ki kljubujejo vsemu in se nočejo osramotiti. Oni vedo, da je rešitev le edino v železničarjih samih v trdni in krepki, a ne razcepani, železničarski organizaciji.

Kako poslujejo železničarski zdravniki.

To skico nam je pripovedoval železničar in potrdili so jo vsi, ki so prizadeti in to že videli na svoje oči. K zdravniku pride železničar. On ve, da mora plačevati bolniško blagajno in iz tega denarja se izplačuje tudi honorar zdravniku. Zdravljenje pa se vrši tako-le: Bolni železničar pride k zdravniku, potrka na njegov kabinet in na odziv stopi pred njega. Zdravnik sedi pri mizi s peresom v roki pred seboj prazni recepti. »Kaj vam je,« vpraša in mimoletče pogleda na bolnika in že piše recept. Še ni bolnik prav povedal, že škrtka zdravnikovo pero in izpod njega se pojavljajo besede zdravila, ki naj ga potem izda lekarna. Vse drugo, kar bolnik govori in toži o svojih bolečinah, zdravniku malo mar. Recept je napisan, bolnika se ne preišče in hajd na delo. To je zdravljenje, ki se mu lahko reče »ekspres«. Železničarji sedaj ne vedo, ali je tista ceremonija pri privatnem zdravniku, kjer se plača določen honorar, ko se treba sleči in ko se potrka za prsih in poslušna na zato konstruirano cevko in gleda na jezik itd., le primerno honorirana formalnost in da je edino resnično zdravljenje to, kakor zdravi železničarski zdravnik, ali pa je način zdravljenja železničarskega zdravnika formalnost. To je sedaj uganka, ki jo je težko rešiti. Kdo je sedaj bolj učen in kdo bolj navihan: Ali privatni ali železničarski zdravnik. Išče se modrijan, ki nam to sporoči.

„Delamo noč in dan“ — za redukcijo.

Sedaj, ko preti redukcija in visi nad vsemi kot Damoklejev meč, je zanimivo gledati gospode, ki tudi nas, železničarje, radi pri vsaki priliki, če že ne takoj reducirajo, pa vsaj skrbe, da se enkrat to zgodi. Tako n. pr. sedaj gospod višji revident Gnezda, bivši strojevodja in bivši predsednik društva strojevodij (prvi član radikalne stranke za g. Šegom — to pišemo v oklepaju, ker še ni »bivši«) toži in se boji: »Delamo noč in dan, kaznujemo ljudi, kar se da, nazadnje bo pa zasluga to, da nas bodo ven vrgli.« — Hudič je to, gospod višji revident. Premalo še kaznujete, vse premalo in zato Vaša zaslug najbrž še ni našla mišosti pred obličjem mogočnih...

Posmrtnina.

Društveno vodstvo »Splošne železničarske organizacije je izplačalo sodrugu in članu Ivanu Rant 500 Din posmrtnine, ker mu je umrla žena.

Seje društvenega vodstva »Splošne železničarske organizacije so vsakih 14 dni ob petkih ob 8. uri zvečer. K sejam ima vsak član pristop, člani odbora pa so obvezni prihajati na seje.

Članske knjižice so v delu. Knjižico dobi vsak član, ki je eno leto član, novi in ostali pa dobe še »Začasne izkaznice«. Ko preteče eno leto članstva, se mu zamenjajo te Začasne izkaznice s člansko knjižico. V knjižici so pravila centrale in podružnice, pravilnik in drugo, kar je potrebno članu vedeti. Dobivali jih bodo člani pri svojih podružnicah.

Kaj ie z nami, južnimi železničarji?

Govorilo se je, da dobimo sedaj predujme na tisto povišanje plač, ki je predvideno v novi pragmatiki. Tam je predvideno tako povišanje, ki ga skoro nič ni, in ti predujmi, o katerih se govori, so takšni, da jih tudi skoro nič ni ali jih skoro nič ne bo, ali pa, da jih sploh ne bo. 100 Din bi naj bili visoki za slugo, za poduradnike pa 300 Din. Če je to povišanje, res ne vemo. Toliko, da je ime in da bodo trdili, da so nam dali in povišali. Kakor, če se da beraču na ulici krajcar.

Ali stvar za južne železničarje je pa

Plačaj takoj članarino svoji strokovni organizaciji!

še druga. Pravi, da akcionarji južno železnice vlado SHS tožijo, ker ni izpolnila svoje obljube in plačala prvega obroka, kakor se je dogovorila in obljubila. Akcionarji menda ne vedo, da se pri nas v SHS rado obljublja in dogovarja, nikoli pa ne izpolni. To je zadnji dokaz o plačah državnih uslužbencev in pa nas. Če je torej tako, da sedaj kapitalisti tožijo kapitalista, potem še mi, južni železničarji ne bomo podržavljeni in to, kar smo že, kmalu ne bomo. Južna železnica ne bo savska, nego še nadalje južna in mi ostanemo pri stari pragmatiki. Niti preveti nas ne bodo in ne reducirali, čeprav je že sestavljena lista in za prevedbo izdani trije izpreminjalni ukazi, preiskanih dokumentov in egaliziranih cele kupe. In vse to za špas, ker ni denarja.

Kdo reže naše kupone?

Bilo je pred nedavnim časom. Menda leta 1921. Na tedanjem državnem kolodvoru, sedaj na kolodvoru gorenjske železnice, smo leta 1921 imeli za načelnika Krašoveca. Ta nas je naravnost silil, da podpišemo notranje državno posojilo, češ ker smo država mi, ubogi železničarji, moramo jo tudi iz naših ubogih prejemkov rešiti zagate in ji posediti to, česar drugi, ki imajo mnogo (in niso država) morejo. Mi, državni železničarji, pa že po svoji naravi ubogljivi služabniki, smo poslušali to zahtevo, kakor jo poslušamo vselej, če se nam kaj ukaže, tudi če treba iti v radikalno stranko ali osnovati razna društva, da oviramo enotnost železničarstva — in podpisali. Vsak po svoji uvidenosti, nekateri več, nekateri manj. Po preteku enega leta so potem dobili nekateri za te zneske obligacije (po preteku enega leta, da se ne pozabi) in ti sedaj režejo kupone. Mnogo pa še nas je, ki sploh še nismo dobili nobenih obligacij, dasi je že sedaj od tega malone četrto leto. Prosimo, da se ne pozabi, četrto leto. Posojilo se obrestuje po 7% in sedaj smo radevedni, kdo reže sedaj tiste kupone od našega posojila in obligacij in spravlja v žep 7% obresti. Mi smo že večkrat intervenirali radi tega. Ali uradniki, ki so v tej stvari merodajni, se izgovarjajo eden na drugega in nikdo ne ve, kaj bi nam odgovoril. Zdi se nam, kakor, da bi jim žal bilo naših odstotkov in tistih kuponov, vendar nočemo misliti, da je to res.

Da pa naredimo enkrat temu konec, pozivljamo ravnateljstvo nove direkcije, da stvar preišče in uredi, ker smo drugače primorani, da izročimo to zadevo sodniji. Ta svota, za katero še nismo dobili obligacij, presega namreč več tisoč dinarjev in ne bo naša sramota, ako se bo ta zadeva pojasnjevala pred sodiščem. Prizadeti.

Kakor nihalo ure

so državni železničarji. Tavajo sedaj v to, sedaj v drugo smer, kakor pač verjamejo raznim agentom kapitalistov. Danes so radikali, včeraj so bili narodnjaki — zvezarji, jutri bodo menda klerikalci. Ta žalosten pojav izhaja od tod, ker državni železničarji niso bili nikdar strokovno organizirani (o častnih izjemah, vsi molčimo). Zato jih vedno potegne vsak veter in vetrič k sebi. Samostojne hrbtenice ni pri njih in zato se jim ne sme zameriti, če so si osnovali nekako pogrebno društvo »vlakospremnega posobja«. Za razredni boj niso, za enotnost železničarstva niso, so pa za to, če bi jim kdo od kod kaj dal brez težav in žrtv. In zato naj mirno uživajo v svojem pogrebem društvu. — Tako nam piše železničar državne železnice. Mi pa pravimo, da je škoda, da so tako kratkovidni in strahopetni in babjeverni, če mislijo, da jim bo radikalija in pogrebna društva olajšala življenje in službo. Zavedne železničarje in našega dopisnika pozivljamo, da se lotijo težkega dela in spreobrnejo zapeljane in kratkovidne in jih pripeljejo v »Splošno železničarsko organizacijo«, da se podkrepri in izvjuje boj za pravice železničarstva.

Društvo „Udruženja prometnikov kraljevine SHS“.

Prometniki so si osnovali svoje društvo. To so železničarji poduradniki, ki pa jih je toliko, da morajo imeti svoje separatno društvo, ker v »Splošni« ni menda prostora za nje in bi bila pre-

močna. Ali pa je njih stanovski ponos tako velik, da ne marajo biti v eni organizaciji z delavci. Če bi pa kdo mislil, da je to res stanovsko društvo, kakor pišejo v prvi številki svojega glasila »Prometnik«, se moti. Kum in oče in mati so jim radikali. »Predsednik Pompe preskrbi društvu potrebne les za inventar brezplačno na razpolago. Ker društvo še nima nikakega kapitala, se sprejme ponudba tov. Pompeta, (predsednika), da preskrbi potrebna denarna sredstva na razpolago.« Tako stoji dobesedno v poročilu I. odboroze seje, dne 9. januarja 1924, objavljenem v 1. štev. »Prometnika«. Odkod ta sredstva in brezplačni les, in to dandanes, ko je tako trda za denar? Na cesti ne leži in na tepkah tudi ne raste — torej ga nasipljejo radikali. Tam ga je dovolj. Vsak železničar, ki kaj drži nase, to razume in se ne da prodati. Mi obžalujemo prometnike (hvalabogu jih ni veliko), da niso mogli najti, kam pravzaprav spadajo in so zašli v hlev k tulečim volkovom. Če ne verjamejo, naj samo še enkrat prečitajo velikanski plakat laži, ki je bil plakatiran po vseh postajah ob priliki podržavljenja južne železnice s podpisom tedanjega ministra Saobračaja g. Velizarja Jankovića.

Še nagrade — živijo!

Znani gospodje na ravnateljstvu (»slučajno« zopet člani radikalne stranke, kar pa je za nas postranska stvar) in o katerih smo v zadnji »Strokovni Borbi« pisali, da so za božična darila dobili lepe svote, so si sedaj zopet pustili izplačati nagrade, menda nalašč vsemu železničarskemu delavstvu, ki niti predurja ne dobi, in pa v zasmeh vsem, ki so jim do tega pripomogli. Te, že vdrugič izplačane premogovne premije so pa sedaj »nekoliko« večje, nego za Božič. Tako so dobili tekom enega meseca izplačano:

Ravnatelj inž. Nace (srečni Nace! op. uredništva) šega 100.000 kron, (beri in piši stotisoč kron); strojni referent inž. Ogrinc 100.000 kron; inšpektor Skraba 60.000 kron; viš. rev. Valand 30.000 kron; inšpektor Zelinka 25.000 kron; viš. rev. Gnezda, (ki dela noč in dan) 25.000 kron; viš. rev. Lauter 25.000 kron; viš. rev. Zupane 25.000 kron.

Koliko pa so dobili tisti, ki so v resnici prištedili premog, nam pa bo pojasnilo slavno Društvo strojevodjev in njegova predsednik odlikovan za štrajkbreherstvo Dežman.

Srečni gospodje, ki so jim priletele »težkozasluzene« pare v žepe, so sklenili, da se korporativno udeležijo Bračičevega poslovnega večera.

Ali ti lačni in razirgani človek, ki se še pustiš zmerjati z nazivom železničar, ali še res ne boš spregledal? Ali boš še naprej cepil svoje moči na razne organizacije, samostojne sekcije in poleg denarnih nagrad gopodom prirejal še to veselje? Ali ne vidiš, kako se delajo vsi ti gospodje iz tebe norca, ko ti podajajo tisto miloščino v obliki mesečne plače? Vedi, da te čaka težak boj, da izvuješ tiste primitivne pravice, ki ti grede kot človeku. Izvojevati pa jih boš mogel le v močni armadi, v enotni disciplinirani železničarski organizaciji. Zato ne odlagaj več in ne daj še več zasramovati in pristopi takoj k »Splošni železničarski organizaciji«, da uničiš vso to korupcijo in nesramnost.

Še v čast si šteje

baje g. Gnezda, da smo v predzadnji številki objasnili njegove strokovne zmožnosti za katere je dobil skupno svotico 25.000 kron premij tekom enega meseca. Tudi nas veseli, da smo ustregli g. višjemu revidentu. Še bolj bi nas pa razveselil, če bi se odločil, da bi obdeležoval doma svoj vrt, ki ga je dal prepisati na svojo služkinjo samo, da lahko vleče draginjske doklade za ženo.

G. višji revident Gnezda je namreč študirani človek z dvema razredoma ljudske šole, kar pa pragmatiko nič ne briga.

Nabiralne pole štev. 200, 202, 203, Logatec smo prejeli od s. Jurjevčiča. Ker se nahajajo pri policiji, zneska za sedaj ne moremo priobčiti.

Odbor »Splošne žel. org.«

Iz plenarne seje C. R. S. O. J. v Beogradu.

27., 28. in 29. januarja t. l. se je vršila plenarna seja C. R. S. O. J. Seji so prisostvovali poleg članov plenuma tudi delegati od posameznih savezov in glavni urednik lista.

Plenarna seja je pretresavala vsa aktualna vprašanja in napravila potrebne sklepe.

Iz poročila I. O. se je moglo konstatirati gotove negativne, kakor tudi precej pozitivnih rezultatov.

Ob zaključku svojega dela 29. I. se je izvolil nov I. O. in sicer:

Laza Stefanovič, Vladimir Mirič, Milivoj Kaljevič, Janko Petakovič, Milan Grojič, Miodrag Manojlovič, Dragutin Bukvič, Stanko Bogdanovič in Stojan Stankovič.

V prihodnji številki bomo o plenarni seji pričeli objavljati obširno poročilo.

Dopisi.

Odgovor 4. številki »Delavca« z dne 24. januarja 1924.

Tja je vodila ta pot, piše pisec članka. Nadalje: Ti kričaji so vpili ob razkolu prejšnje enotne kovinarske organizacije — e masa in vi, socialpatrijotje, bodete videli kakšne akcije bomo vodili mi, moskovski, kajti mi bomo vodili čisto politiko razrednega boja. Tako pravi pisec tega članka, kateri pa v svojem srcu, ako ima še kaj poštenja, misli drugače. Sedaj k stvari. Pisec članka, spomni se nazaj — vsaj do tedaj, ko je nastopil trenutek, katerega trenutka razredno zavedna proletarska duša ne bo in ne bo mogla pozabiti, ker fakt je to, da se je izvršil čin, katerega bi ne bil mogel izvršiti proletarski voditelj, kateri zastopa 2000 sestradanih in izmučenih ljudi in stremi za izboljšanjem gmojnega položaja onih, kateri so pošiljali mesec za mesecem ogromne vsote krvavo zasluženega denarja v Ljubljano pod pogojem, da se jim v odločilnem trenutku, ko se jim bo šlo za večji kos kruha, odpomore. Da e ta masa! Vprašaj, pisec to maso, ki je čista in poštena, kdo je bil tisti, ki ji je oropal vso vero in upanje v organizacijo? Pisec, vprašaj pošteno, kot pošten mož, brez vsake demagogije, in dobil boš odgovor, katerega že v svojem srcu čutiš. Ne pa, da se vsa stvar zavija in se išče tatu tam, kjer ga ni in ni mogoče najti. Tako mora pisec govoriti in pisati pošteno in iskreno, ne pa po ovinkih in z demagoško zahrbtnostjo ter s tem razbijati še ono, kar je še.

Da gremo dalje. Kar pišeš v »Delavcu« in da se dotaknemo rane jeseniških kovinarjev, katera še ni zaceljena in bo preteklo še mnogo, mnogo časa, da se jeseniškemu proletarijatu ozdravi rana, katero ste mu prizadeli vi, voditelji O. D. K., sedaj S. R. M. J. Ali se še spominjaš, pisec, kako je bilo tedaj, ko je bila kovinarska organizacija enotna? Ali se še spominjaš, da takrat na sestankih ki je bil še nezavisen Ferčej in Mulej voditelj kompaktno mase kovinarjev, da se ti ni dopadlo, ko je bila dvorana nabito polna te mase. Ali se še spominjaš, kako si kričal nad to maso in jo psoval z demagogij, lopovi in barabami? Ali misliš, da je ta e masa, kakor jo že ti imenuješ, že vse pozabila? Ali se še spominjaš, ko se tvoj najboljši pristaš ni strinjal s tvojim predlogom, kako si ga nahrulil z demagogom in pijancem? Da, tako je bilo delo tvoje in tvojih, tebi enakih bratev v O. D. K. in sedaj S. R. M. J. In sedaj zopet stoji e ta masa v meznem gibanju in vi ste zopet pokazali kaj ste in kaj hočete. Pokazali ste zopet taktiko, katero izvaja amsterdamski voditelj, gospod Bračinac in v Nemčiji Noske in Scheidemann, ki sta glasovala proti šurnemu delovnemu času, za katerega se je razredno-bojevni proletarij boril deset- in desetletja. Čuješ, pisec, in to se je zgodilo v oni državi, v kateri je bil celokupni proletarij organiziran v amsterdamski internacionali.

H koncu pa še zadnji stavek tebi, pisec. Čuj in pazi, da ne pade šiba kapitalizma po naših hrbtih! Takrat bo prepozno, ko se bomo krivili pod težo udarcev!

Da, tu si pogodil pravo. Ozri se in videl boš, kako kruto nas tepe ta šiba brez prenehanja že leto za letom. Da, družje, ozri se po vsem svetu in videl boš, kako krute zarezje in sadove je zapustila amsterdamska internacionala nad proletariatom v zvezi z internacionalnim kapitalizmom in kako kruto trpi danes proletarij Nemčije in Bolgarije, in takrat ne boš samo pričakoval udarcev, namreč se boš le branil.

Vidiš, pisec, tako je in tako so se cepile mase proletariata ne samo na Jesenicah in v Jugoslaviji, marveč po celem svetu.

IZ JAVORNIKA.

1. Popravek.

Podružnični odbor Saveza Metalških Radnika Jugoslavije na Javorniku je na svoji seji sklenil, zahtevati od Vas, da priobčite v prvi prihodnji številki »Strokovne Borbe« na istem mestu in z istimi črkami na podlagi § 19. tisk. zak. z ozirom na notico »Kratek odgovor odboru kovinarske podružnice na Javorniku«, ki je izšla v 1. številki »Strokovne Borbe«, naslednji popravek:

Ni res, da bi se kdo izmed odbornikov naše podružnice soudejeval pri Orjuni, ali pa pri klerikalcih, pač pa je res, da se udeležujejo in delajo v socialističnem pokretu. Ni res, da odborniki pošiljajo svoje otkoke v vzgojo k Orjuni ali k klerikalcem, res pa je, da otrok nimajo.

Ni res, da odborniki denuncirajo pri mojstrih ali pa pri g. ravnatelju Luckmann-u, res pa je, da ne denuncirajo nikogar.

Ni res, da bi odborniki zahtevali previsoke stankovne podpore, pač pa je res, da so se isti držali dosledno pravil in pravilnika.

Za Savez metalških radnika Jugoslavije, Podružnica Javornik:

Celar Fr., preds., Anđ. Žagar, tajnik.

2. Pojasnilo:

Na gorenji popravek smo dobili sledeče pojasnilo:

V živo je zadel naš dopis v 1. številki »Strokovne Borbe« z dne 2. januarja t. l., v katerem smo odgovorili odboru kovinarske podružnice na Javorniku na napade v 50. štev. »Delavca« z dne 13. dec. m. l., naperjen proti »nezavisnežem« na Jesenicah. Da je bila odboru kovinarske podružnice na Javorniku z naše strani povrnjena zaušnica precej občutljiva, nam dokazuje jokajoči ton v 4. številki »Delavca« z dne 24. januarja t. l., v katerem jadrkuje podpisani predsednik in nam očita laž in demagogijo ter nas pozivlja, da naj pridemo z dokazi na dan. Verjemite nam, da smo v svojo obrambo na vaše napade morali poseči v vrečo vaših storjenih grehov in imamo za naše trditve tudi neizpodbitne dokaze v rokah ter jih vam na vašo zahtevo tudi serviramo, in sicer:

1. Organizacijski zaupnik, katerega smatramo za odbornika kovinarske podružnice na Javorniku, je neki B. S., član Orjune, kateri je šele dne 27. januarja t. l. na vaš prišlek podal izjavo, da ni več član Orjune (torej, ko je izšel naš očitok v »Strokovni Borbi«, je bil član Orjune). Isti organizacijski zaupnik je bil nosilec kandidatne liste »Narodno-naprédnega in radikalnega bloka« pri volitvah občinskih odbornikov na Koroški Beli dne 27. januarja t. l., katero listo so volili tudi »Orjunci«.

2. Otroci odbornika kovinarske podružnice na Javorniku J. Z., so prejeli Miklavževa darila na zadnji Miklavžev večer, katerega so priredili Sokoli-Orjunci v dvorani »Pri Koniču«. Sin odbornika kovinarske podružnice na Javorniku J. B. zahaja z materjo na klerikalne prireditve v cerkveno hišo na Koroški Beli. Priče na zahtevo na razpolago.

3. Odbornik kovinarske podružnice na Javorniku J. B. je z ozirom na očitke sodelavcev, ako se mu družine radi talvine železa v tovarni od dela odpustčenih ne smilijo, šel po njegovi lastni izjavi k ing. Luckmannu, tožeč svoje sodelavce radi njihovih očitkov; prišedši iz pisarne je izjavil, da mu je naročen od g. ravnatelja, da naj vsakogar neznan z imenom radi očitkov, kateri bodo kaznovani z globo. Priče na razpolago.

4. Odbornik kovinarske podružnice na Javorniku K. A. je ob priliki popise-

vanja vprašalnih pol (glede stavke in stavkovne podpore na leden v mesecu juniju 1923) stavil v zapisnik Din 300, kar so žigosali vaši lastni pristaši. (Dokaz zapisnik in istega lasinoročni podpis na vprašalnih polah.)

V slučaju, da zahtevate k vsem tem dokazom ljudi imena istih odborov, pa se obrnite s prošnjo do odgovornega urednika »Strokovne Borbe«, kateremu so imena in priče stavljeni na razpolago.

Svetujemo vam, da nas »nezavisneže« v bodoče prav lepo v miru pustite ter imejte pred očmi prislovico: »Kakor se v gozd kliče, tako odmeva.«

Litija. — Gorostasnosti nadmojsra naše predilnice bodo dosegle kmalu svoj višek, la človek se že šteje tudi kot zaupnik delavstva (seveda čast!), ker pa ima delavstvo svojih šest zakonitih zaupnikov, ki imajo polno moč spreminjati delovni čas in vse druge reči sporazumno z delavstvom in podjetjem, mu povemo, da naj ne pihla preveč v žerjavico, ker se zna opeči. Nikakor ne bo delavstvo dopustilo, da desetorica potom nadpriganjača določa čas dela, kakor se je to zgodilo 19. jan, da se je delalo eno uro manj, ker se mora iti gospa lišpat za na veselico in da se bo ta ura doprinesla drugič. Seveda gospej je to všeč, ali, plemeniti nadpriganjač, volja ljudstva je druga in treba bo vsakakor, da se boste uklonili volji zaupnikov in delavstva, da se ne bo treba enkrat kesati svojih grehov.

Trbovlje. — Pri plačilnem dnevu dne 12. jan. 1924 se je nabralo za brezposelne rudarje 1275 Din in 75 par. Nabirali so: Šlopšak Franc, pola št. 21, 255 Din 75 par; Zelič in Vresk, pola št. 16, 519 Din 50 par; Spiler in Bastič pola št. 17, 362 Din; Bastič Dominik, pola št. 19, 128 Din 50 par; v lokalu 10 Din. Ta vsota se je razdelila na: Čepin Ivan 79.25, Hlastan Martin 59.25, Koritnik Leopold 79.25, Bigles Kristli 59.25, Brinar Karl 34.25, Amon Frančiška 74.25, Gorjanc Ivan 34.25, Erjavc Albin 34.25, Grivec Fran 89.25, Ramšak Ivan 79.25, Saje Franc 89.25, Aškerc Matevž 99.25, Jazbec Ivan 59.25, Rus Jože 49.25, Fridrih Jože 59.25, Kostanjevic Neža 64.25, Žužek Vinko 48.50, Blažnik 49.25, Pleterski Franc 34.25, Blažič Albin 34.25 dinarjev. — Darovalcem in nabiralcem najlepša hvala! — Brezposelni.

JAVORNIK. Ne ljubim osebnega boja, ker pa se g. Celar Fr., predsednik kov. org., huduj nad menoj v 4. šte. »Delavca« z dne 24. januarja, hočem na kratko odgovoriti njegovim frazam. — Resnica je, da sem se izjavil, da ne vstopim v neodvisno strokovno organizacijo, ako se ustanovi iz kakega razdiralnega namena. Bilo mi je za to, da se napravi red v centralnem odboru in od strani ljudi, ki so proti zboljanju delavskega položaja. (To so pokazali pri mezdnem gibanju pri K. I. D.) in da ostane organizacija enotna. Pokazala se je takoj neznačajnost odbora Javorniške podružnice pri prvih sklepih. Sklep se odobri, jutri se ga že topteta. Enkrat je vse proti centralnim zastopnikom, drugi dan jih odobrava in ne ve nobene krivde več. Taki ste bili gospodje demagogi. Tako more delati le človek, ki ne misli s svojo glavo, ki pričakuje povelja, ki pride od zgoraj... Predsedniče, ne jezite se nad nezavisneži ako Vas zapušča članstvo, ker sami ste tega krivi. Vprašam Vas, kedaj se je vršil izredni kongres kovinarjev? Kedaj je bil objavljen sklep razsodišča? Kaj je sklenil? Da Vam ni bilo za razčiščenje v organizaciji ste kmalu pokazali, ljubše Vam je bilo, da se izključi jeseniški odbor, kakor da se napravi red v organizaciji. Ali se več ne spominjate, da se je najprvo razpravljalo na odborovi seji javorniške podružnice, da se prekine zvezo s centralo do razjasnitve cele situacije. Za tem je bil takrat cel podružnični odbor. Kje je bil g. Celar takrat? Ali ste že pozabili, da bi najrajši z obema rokama glasovali za resolucijo na skupni seji vseh teh podružničnih odborov? Ko pa se je predložila resolucija članom in članskemu sestanku, ste bili proti nji, proti svojim lastnim sklepom. — Ako g. ni znano, naj vzamemo na n. znanje, da je odločilo članstvo na članskem sestanku ali se ustanovi lokalna organizacija ali se priključi k neodvisni. Izjavilo se je za zadnje. Ni tu odločeval pripravljalni

odbor. Podla laž je, da sem nosil 3 tedne resolucijo v žepu, nemesto, da bi jo poslal na merodajno mesto. Podal sem izjavo na članskem sestanku, da jo sploh ne pošljem, dolžnost Vas, kot namestnika je bila, da bi to storili. Da Vam ni za delovanje se je pokazalo, ko ste bili 8 mesecev predsednik odseka za pripravljanje zgradbe »Delavskega doma«, pa se ni vršila niti ena odsekov seja. Tako vršite svojo dolžnost. Toliko za enkrat.

Franc Dolinar.

Trbovlje. — Posiana vsota za brezposelne rudarje iz Amerike v znesku 2600 Din in iz Zagreba v znesku 548 Din se je razdelila na: Zagorje 1178 Din, Hrasnik 248 Din, Huda jama 100 Din in na sl. sodruge v Trbovljah: Kostanjevič Neža 43, Grivec Franc 51, Janc Rozika 25, Blažič Albin 25, Koritnik Leopold 51, Brinar Karl 25, Gorjanc Ivan 25, Erjavc Albin 25, Janc Ivan 25, Hlastan Martin 39, Cizej Martin 45, Amon Frančiška 49, Deželak Alojz 45, Rus Jože 33, Krajnc Rok 45, Bigles Kristli 39, Saje Franc 51, Jazbec Ivan 39, Zupan Ivan 39, Pleterski Franc 25, Babič Jože 45, Aškerc Matevž 50, Fridrih Jože 39, Čepin Ivan 51, Žužek Vinko 33 Din in 60 Din koledarji, ki so jih vzeli na račun te vsote v Francijo odšli sodruzi.

JESENICE. Iz doline pod Triglavom se glasi članek v Napreju št. 8. z dne 27. januarja t. l., v katerem predobro poznani član kar predbacia nam nazavisnežem lažnjivost, razdiraštvo, pavšalno demagogijo itd. Ton omenjenega dopisa se da primerjati le še klepetavosti nestrpne tercijalke, katera ne zamudi nikake prilike, da se izklepeta, pa čeprav pri tem izgubi svoje poštenje, samo da opravlja druge s prirojeno obrekljivostjo in lažnjivimi izmišljotami. Mi se prav nič ne čudimo, ako primerjamo napredovanje naše nezavisne strok. podružnice in pa onemoglo jezo dopisnika, kateri v svoji jezi izgublja spomin, kar izvira iz zmedenosti njegovega prvega nadstropja

Da pa pojasnimo bralcem »Strokovne Borbe« celo zadevo, smo primorani podati javnosti sledeče: Vsled prednesenih pritožb naših članov smo ugotovili, da glavna zaupnika na Savi in Dobravi izvršujeta svoje posle povsem strankarsko. Z ozirom na to smo začutili potrebo opozoriti izvrševalni odbor obratno-zaupniškega zbora na Savi, da opusti v nadalje vsako strankarsko postopanje, kakor tudi vsak teror nad našimi člani.

Na naš protest smo prejeli od iste strani dopis s pozivom, da navedemo detailne slučaje. Ker pa poznamo demagoge v dno duše, da bi imeli kedaj namen opustiti svoje strankarske smernice v njihovem delovanju, smo rajši molčali osebilo že vsled tega, ker se nam je grozilo, da nas oblatijo v javnosti, na kar smo tudi računali, da bomo prej ali slej primorani javnosti odgovarjati in doprinesiti dokaze, skaterimi prihajamo danes na dan in sicer:

1. Načelstvo »Stavbene in gostilničarske zadrage Delavski dom« na Jesenicah se je zavedalo, da je potreba z ozirom na zadrage člane, ki pripadajo po svoji orijentaciji deloma Nezavisni strok. organizaciji, deloma pa Osred. društvu kovinarjev, da napravi red in določi dneve zborovanj v dvorani Del. doma že z ozirom na to, ker se je od nasprotne strani stremelo za tem, da se nam »nezavisnim« onemogoči vsako zborovanje. Sklep načelstva pa ni bil povšeči par osebam ter so isti pričeli gonjo, da naj se vrši izredni občni zbor zadrage in se na ta način iznebijo dveh članov zadragega načelstva, računajoč da iz njihovih vrst nadomeste ovržena člana. V svrhu sklicanja izrednega občnega zbora zadrage, pa je bilo potreba pridobiti eno tretjino zadrage članov potom podpisov, katero nalogo je prevzel (poslušaj Jurček) glavni zaupnik Kovačič, da pod raznimi spletkami pridobi določeno število podpisov. Mi smatramo to delo glavnega zaupnika za strankarsko, osobito, ker ne spada to v njegovo področje, pač pa naj izvršuje posle, katere ima za reševati.

2. Neki naš sodrug je pri glavnem zaupniku prijavil nekega brezposelnega sorodnika, da ga vpiše v evidenčno knjigo za slučaj, kadar bo podjetje rabilo delavce, da ga obvesti, kateri je bil pripravljen sporočiti prijavljenemu. Ker pa

je gl. zaupnik poznal, da ima opraviti z našim zavednim sodrugom, je sicer napisal na listek ime prijavljenega, pač pa je isti listek izročil dotičnemu sodrugu s pripombo, da ga bo obvestil kadar bo podjetje zopet sprejemalo delavce. Zakaj ni gl. zaupnik prijavljenega vpisal v evidenčno knjigo, vemo mi ravno tako dobro, kot ve to g. Kovačič.

Sicer se ne bomo prerekali o zadnjem dokazu, ker je že ustrezno na eni strani prosilec, ki že dela v podjetju, na drugi strani pa našemu sodrugu, ki še vedno nosi v žepu listek z imenom prijavljenega prosilec in ga bo še dolgo nosil v dokaz »nestrancarstva«, ki ga izvajajo demagogi.

Na nadaljna denuncijansta v Napreju dopisu pa odgovarjamo, da nas ni strah, pač pa ob enem ponovno ugotavljamo, da ste kot označeni policaj-socialisti vredni tega imena, da ste zvesti hlapci nadasnjega reakcionarnega režima v državi. Mi pa smo ob enem uverjeni, da dokler bodo nezavisne strok. organizacije stale na braniku delavskih interesov, do tega časa bodo podvržene preganjanju režimskih hlapcev; v slučaju pa, da bodo prejemale darila iz rok policije v obliki zaplenjenih delavskih domov in kas, takrat pa se bomo uverili, da so prišle tudi Nezavisne strok. organizacije izdajati interese proletarijata, katere bo pa na to zavedni proletarijat tudi zapustil, kot je zapustil izdajalsko O. D. K.

KOLAJNE BI RAD!

Po vzorcu Dežmana hočejo ustano-viti — ker se jim je zahotelo zlatih kolajn — nekateri koristolovci novo društvo. In to za vlakospremno osobje. Vprašam pa te ustanovitelje, ali so železničarji še premalo razcepljeni na razne organizacije? Ali se vam, vi agentje buržuazije, zdijo še vedno nevarni? Iz te moke ne bo kruha, vi »razni« tovariši. Značilno je pa to, kar naj vamej o železničarji na znanje, da ustanovljajo to društvo vlakospremnega osobja bivši odbornik »Zveze jugoslovanskih železničarjev« (mu je še premalo radikalna in pa sedanjí predsednik »Prometne zveze« (klerikalne) z nekaterimi odborniki tudi od »Prometne zveze«. No in pred nekaj dnevi sem pa bral v »Slovincu« članek, ki pravi, kako nespametno je, da se zopet ustanavlja novo društvo in da so železničarji že itak preveč razcepljeni v razne organizacije in društva, dalje, da naj se železničarji rajši vsi organizirajo pri »Prometni zvezi«, ako hočejo, da bodo kaj dosegli. Nasvetujem pa dopisniku omenjenega članka, da naj se gre drugič rajše preprečati predno agitira za »Prometno zvezo«, ako ona sploh še obstoja. Predsednik vendar, kakor že gori omenjeno, snuje novo »svoje« društvo in tako razbija sam to, kar je prej gradil, ali bolje tudi razbijal. Tukaj imate železničarji zopet jasen dokaz, kje so razdirači železničarskih vrst. No pa železničarji na gorenjskem kolodvoru predobro poznajo gori navedene tovarise, radi tega jim tudi popolnoma nič ne zaupajo. Zalo pa železničarji, zganite se in organizirajte se v naši pravi »Splošni železničarski organizaciji«, da postane zopet silna in v strah vsem, ki nam delajo krivice, taka kol je bila leta 1920. Takrat šele bomo lahko zopet računali na boljše čase. Železničar.

KDO KALI JAVNI RED IN MIR?

Kakor povsod, smo tudi mi zagorski proletarci izobesili žalno zastavo ob priliki smrti našega največjega proletarskega voditelja in osvoboditelja milionskega ruskega naroda izpod barbar-ske ruske caristične uprave, sodruga Lenina. Zastavo se je pofegnilo kakor običajno iz zagorske steklarne čez cesto na nasprotni hrib.

Vedeli smo, da bi to najraje preprečila zopet oblast, ker pa za črno zastavo ni domnevnih zakonov, se to ni moglo izvršiti, pač pa se je temu pripomoglo na drug način in potom rezervne garde vladajoče reakcionarne vlade, po banditskih tolpah fašizma — Orjune. V soboto dne 26. jan. ponoči se je zbiral banditska inteligenca, člani Orjune Zagorje, v lukajšnji rudniški restavraciji, kjer so se pripravljali na svoj junaški čin do pol 2. ure zjutraj — kot Čaruga.

Kdo so bili vsi ti pobalinci? Nekaj

poduradnikov in učiteljev, na čelu pa mladič, ki je šele letošnje šolsko leto prilezel iz šolskih klopi, sedaj pa je nastavljen kot učitelj v Zagorju, po imenu Vrabič. Torej učitelj Višji šolski svet vprašamo, kako naj taki elementi vzgajajo mladino, kakšen nauk naj jim dajejo, da bodo pijančevali in kradli v nočnih urah huj lastnino? Kaj bosta ukrenila gospoda šolska nadzornika gg. Levstik in Kozjak proti učitelju Vrabiču, ki krade?

Gremo k stvari nazaj. Kakor že omenjeno, so se omenjeni lopovi zbirali v noči 26. jan. v rudniški restavraciji. Zalna zastava je že drugo noč piapolala nad žalujočo industrijsko kotlino zagorsko. Kakor je dognano, so jo omenjeni zlikovci ob 2. uri ponoči odrezali na mestu, kjer je bila privezana 40 m visoko v skalovju, odnesli vrv in pa zastavo v skupni vrednosti 350 Din.

Drugi dan se pa je po poizvedbah dognalo, da se zastava in vrv nahajata v posesi učitelja Vrabiča, nakar se je zadevo javilo na lukajšnji orožniško-postajo. Izvršila se je tudi pri omenjenem preiskava in našla se je zastava. Pa glej, zastava se nam ne vrne prej, dokler višje oblasti tega ne odločijo. Mar ni zastava naša last, ali ni bila ukradena steklarjem, ampak višji oblasti?? Kje je enakopravnost? Kje garancija, ki jo daje ustava? Oločno zahtevamo ukradeno blago nazaj!!

Okrajnemu glavarstvu pa naj bo to slika, kje se pričinja kalenje javnega miru in reda in kdo ga kali. Radi tatvine je omenjeni bandit ovaden pri sodišču. Lep učitelj, ki bi moral biti obsojen radi tatvine! Kar ste pričeli, bomo mi končali. Z ob zobi! Orjunčki, tudi revolverji vam ne bodo pomagali!

Vabilo na občni zbor

»Splošne gospodarske zadrage Delavski dom v Zagorju,«

ki se bo vršil v nedeljo, dne 2. marea 1924 ob 3. uri popoldne v prostorih gostilne g. Borišek v Toplicah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Nadomestne volitve.
4. Raznoterosti.

Ker je občni zbor zelo važen, prosimo vse sodruge zadrage, da se obnega zbora gotovo udeležijo.

Načelstvo.

Za rudarski dom so darovali: Pola št. 25, nabiral s. Miklavčič v Cementni tovarni: Hudarin Anton 20 K, Miklavčič Vinko 20 K, Durič Franc 4 K, Hostnik Valentin 4 K, Mravlja Pavel 4 K, Jagodič Franc 4 K, Merušič Rudl 8 K, Stojan Anton 6 K, Hartman Franc 20 K, Belinc Jože 19 K, Gorišek Anton 8 K, Feržič Hinko 12 K, Skoberne Franc 12 K, Rautar Ivan 10 K, Mešiček Štefan 40 K, Žabkar Franc 20 K, Bradula Ivan 4 K, Brilej Miha 12 K, Haložan Jurij 8 K, Serc Ivan 8 K, Kucler Karol 8 K, Barle Anton 8 K, Osterman Anton 8 K, Kulnjak Matija 8 K, Novak Hinko 8 K, Jošt Avgust 8 K, Doglajen Julij 10 K, Štrmečnik Alojz 10 K, Češnovar Vinko 20 K, Češnovar Ivan 10 K, Mencin Anton 10 K, Cvrle Jože 20 K, Turnšek Ivan 10 K, Štrbenk Rezi 20 K, Štrumelj Tončka 4 K, Čretnik Albert 20 K, Gumzek Martin 20 K, Štrbenk Matija 8 K, Šmit Miha 16 K, Macur Jože 20 K, Neimenovani 20 K, skupaj 509 K.

Zadruga »Rudarski Dom« v Trbovljah

sklicuje svoj

REDNI OBČNI ZBOR

dne 15. marca 1924 ob 3. uri popoldne v prostorih »Rudarskega doma«

z dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Spopolnitev načelstva.
4. Sprememba pravil.
5. Razno.

Načelstvo.

Lastnik: Zveza Neodvisnih Strokovnih organizacij za Slovenijo. Odgovorni urednik: Vergelj Anton. Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.